



בג"ץ 17/13 - פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול ואח'

בג"ץ 17/13 - פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול ואח'עליון

בג"ץ 17/13

פלוני

נגד

1. בית הדין הרבני הגדול

2. בית הדין הרבני האזורי פתח תקווה

3. פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[31.1.2013]

כבוד השופט א' רובינשטיין

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט י' עמית

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

בשם העותר - עו"ד איתן ליפסקר

פסק-דין

השופט י' עמית:

זו הפעם השניה תוך זמן קצר, שהעותר מביא את עניינו בפני בית משפט זה.

1. העותר והמשיבה 3 נישאו זה לזו כדמו"י לפני כעשור ומנישואיהם נולדו שתי בנות. לימים, יחסיהם של השניים עלו על שרטון, ובעודו נשוי ניהל העותר מערכת זוגית עם אשה אחרת ממנה נולדו לו שני בנים. משנת 2009 מנהלים השניים הליכים משפטיים בבית הדין הרבני האזורי בפתח תקווה, שלסופם ניתן לאשה גט, נקבע כי דירת המגורים תחולק באופן שווה ובית הדין אף חייב את העותר בתשלום הכתובה בסך 52,000 דולר. העותר הגיש ערעור לבית הדין הרבני הגדול בו הלין, בין היתר, על חיובו בסכום הכתובה ועל החלטת בית הדין שלא לאפשר לו להעיד את הפסיכיאטר המחוזי ורופא במרפאה הקהילתית באשר למצבה הנפשי המעורער, לטענתו, של האשה. בד בבד הגיש העותר בקשה לבית הדין האזורי לפסלות ההרכב שדן בעניינו ולאחר שהבקשה נדחתה על ידי בית הדין האזורי הגיש העותר ערעור גם על החלטה זו לבית הדין הגדול.



- בית הדין הרבני הגדול (הדיינים שרמן, בוארון ואלגרבל) דחה פה אחד את הערעור של העותר בנוגע לטענת הפסלות. באשר לחיוב הכתובה, דעת הרוב בפסק הדין דחתה את הערעור גם בנושא זה, מן הטעם שמדובר בבעל שזנח את אשתו "רעה בשדה זר" [...] והיכה שורשים". דעת המיעוט סברה מנגד, כי קיימים ספקות בנוגע למצבה הנפשי של האשה ולכן יש לפשר בין הצדדים ולהעמיד את חיוב הכתובה על מחצית.
2. בעתירה קודמת שהגיש לבית משפט זה, טען העותר לפגמים מהותיים ודיוניים בהחלטותיהם של בתי הדין. בין היתר נטען כי דין החתום על פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול לא נכח בדיון. לאחר הגשת העתירה הודיע בית הדין הרבני הגדול כי יש לראות את פסק הדין כבטל וכי הצדדים יוזמנו לדיון בפני הרכב חדש, היות ושני דיינים יצאו לגמלאות. לאור הצהרה זו, נקבע כי הפגם שנפל בפסק הדין נרפא ועל העותר למצות את ההליכים בפני בית הדין הרבני הגדול בטרם יפנה לבית משפט זה (פסק דין מיום 3.4.2012 בבג"ץ 1034/12).
- בית הדין הרבני הגדול ישב אפוא בהרכב חדש (הדיינים מצגר, שיינפלד ואלמליח) ודן בערעור שהגיש המערער על פסק דינו של בית הדין האזורי. בהחלטתו מיום 22.11.2012 דחה בית הדין את טענות העותר לגבי פסלות ההרכב בבית הדין האזורי, והורה על החזרת הדיון לבית הדין האזורי. עוד נקבע בהחלטה כי בית הדין האזורי יאפשר הזמנת העדים מטעמו של העותר בתנאי שהעותר יפקיד סך של 25,000 ₪ תוך 30 יום שאם לא כן הערעור יידחה.
3. על החלטה זו של בית הדין הרבני הגדול מופנית העתירה שלפנינו. בעתירתו טוען העותר כי פסק דינו של בית הדין האזורי נגוע במשוא פנים ופגיעה בזכויותיו הטבעיות של העותר, על רקע התנהגותו של העותר שאינה נהוגה בחברה החרדית אליה הוא משתייך. לטענתו, בית הדין נהג כלפיו ביתר חומרה על רקע עזיבתו את אשתו, התבטא כלפיו בביטויים אישיים פוגעניים שאין להם אחיזה במציאות ואף פגע בזכויותיו האישיות והקנייניות כ"עונש" על התנהגותו. בית הדין הרבני הגדול שגה בכך שלא נעתר לבקשת הפסלות שהגיש העותר ובכך שהתנה את זכותו להעיד עדים מטעמו בהפקדה כספית. לכן, מבקש העותר כי נורה על ביטול החלטתו של בית הדין הרבני הגדול, על פסילת בית הדין האזורי מלדון בעניינו וכן על מחיקת תביעת הכתובה שהגישה האשה.
4. דין העתירה להידחות על הסף. חלק מהטענות שהעלה העותר נדחו בעתירה הקודמת בנימוק שמדובר בטענות ערעוריות ועובדתיות שאין מקומן להתברר בבית המשפט. על אף שהעותר ניסה לעטוף את עתירתו באיצטלה של פגיעה בעיקרי הצדק הטבעי, המדובר בעתירה בעלת גוון ערעורי מובהק שאינה מצדיקה התערבות בכל תג ותג בהחלטות בתי הדין, באשר בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות בתי הדין הרבניים.
5. אף לגופו של עניין, העותר לא הציג עילה המצדיקה התערבות בהחלטתו של בית הדין הרבני הגדול. ככלל, אין מניעה לכך שהרכב הדין בתיק עליו הוגש ערעור ימשיך לדון בו לאחר שהתיק הוחזר על פי הוראתה של ערכאת הערעור. כך הפרקטיקה הנוהגת בדין האזרחי הכללי (והשוו לתקנות 455 ו-462 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984). כך גם נקבע במפורש בתקנה קנ"ג לתקנות הדיון בבתי הדין בישראל, התשנ"ג, לענין סמכות ערכאת הערעור כלהלן (ההדגשות הוספו - י"ע):
- קנג.
- בית-הדין רשאי לדחות את הערעור או לקבלו. רשאי הוא לשנות את פסק-הדין, לבטלו, להוציא פסק אחר במקומו, להחזיר את העניין לבית-הדין שדן או לאותו בית-דין בהרכב אחר או לבית-דין אזורי אחר, לשם דיון מחדש או לשם בירור נוסף או לשם קבלת ראיות או להשלמת נימוקי פסק-הדין.
- בית הדין הרבני הגדול דחה את בקשת העותר לפסול את בית הדין האזורי בציינו כי "נוכח מעללי הבעל שניהל מערכת חיים כפולה עם אשה נוספת במשך שנים רבות והביא ממנה שני ילדים נוספים, לא יכל ביה"ד האזורי להישאר אדיש. אך בוודאי שאין בכך עילת פסלות", מה עוד שכל הרכב אחר ייחשף ממילא לחומר בתיק "ועשוי להגיב בדומה".
- העותר תקף את נוסח ההחלטה, אך גם אם ניתן היה לנסחה בדרך אחרת, בוודאי שאין בכך עילה כדי לפסול את ההחלטה או את בית הדין האזורי, באשר לא הוכח כי החלטתו של בית הדין האזורי הושפעה באופן בלתי ענייני מהדברים. כפי שעולה מהחלטות בית הדין ומפרוטוקולים שצורפו לעתירה, השאלה העיקרית שעמדה לפני בית הדין הייתה לענין מצבה הנפשי של האשה, אשר בגינו טען העותר כי הוא פטור מתשלום הכתובה.
6. גם ההחלטה להתנות העדת העדים מטעמו של העותר בהפקדת ערבות אינה מצדיקה את התערבותנו. בהחלטתו מיום 6.1.2011 קבע בית הדין האזורי כי העותר לא הוכיח קיומן של בעיות נפשיות אצל האשה וכל מטרתו להשחיר את פניה.
- הנה כי כן, במצב דברים זה בו קיים חשש ממשי כי ישיבת ההוכחות נועדה לשרת מטרות זרות, רשאי היה בית הדין להתנות את הדיון בהפקדה.
7. אשר על כן אנו דוחים את העתירה על הסף. משלא נתבקשה תגובה, ולפנים משורת הדין, אין צו להוצאות. ניתן היום, כ' שבט התשע"ג (31.1.2013).